Plan van aanpak - Nadere verkenning privatiseringsmogelijkheden Nederlandse Loterij

0. Managementsamenvatting

1. Inleiding

1.1. Aanleiding

- Wat is de aanleiding om op dit moment een nadere verkenning uit te voeren naar de privatiseringsmogelijkheden van Nederlandse Loterij?
- In deze paragraaf wordt ingegaan op de toezegging die de staatssecretaris van Financiën in het Commissiedebat Staatsdeelnemingen van 18 juni 2026 heeft gedaan.

1.2. Achtergrond

- Waarom wordt (deel)privatisering[1] van Nederlandse Loterij overwogen, welke aspecten worden bij de nadere verkenning daarvan in beschouwing genomen?
- In deze paragraaf wordt toegelicht hoe de nadere verkenning voortborduurt op de conclusies van de evaluatie van het staatsaandeelhouderschap in Nederlandse Loterij van 2023, de verkenning op hoofdlijnen uit 2023 en de diverse Kamerbrieven die sindsdien over het onderwerp zijn gestuurd.
- Daarbij wordt ook de rol van Nederlandse Loterij in de kansspelmarkt en de bedrijfseconomische ontwikkelingen van de onderneming in beschouwing genomen.
- Ook wordt ingegaan op de belangen en betrokkenheid van de medeaandeelhouder STAK (Stichting Kansspelbelangen NOC*NSF/ALN).
- Ook wordt hierin beschreven dat vanuit het kansspelbeleid bezien dient te worden of en hoe privatisering mogelijk is met de borging van publieke belangen middels wet- en regelgeving.
- Daarnaast wordt de positie en betrokkenheid van het beleidsdepartement Justitie en Veiligheid beschreven.

1.3. Doelstelling en uitgangspunten nadere verkenning

- Wat is het doel en wat zijn de uitgangspunten bij deze verkenning?
- In deze paragraaf zal uiteen worden gezet welke uitgangspunten worden gehanteerd en wat het beoogde doel is van de nadere verkenning.

2. Introductie Nederlandse Loterij

- Hoe ziet de organisatie Nederlandse Loterij eruit? Welke rol speelt Nederlandse Loterij in de Nederlandse kansspelmarkt? Hoe draagt Nederlandse Loterij bij aan de uitvoering van het Nederlandse kansspelbeleid?
- In deze paragraaf zullen kort de feiten en cijfers over Nederlandse Loterij uiteengezet worden, aanvullend op het rapport Verkenning toekomstvarianten NLO uit 2023.

3. Ontwikkelingen kansspelmarkt

- Wat zijn de belangrijkste ontwikkelingen - sinds de aandeelhoudersevaluatie van Nederlandse Loterij in 2023 - in de kansspelmarkt?
- In deze paragraaf wordt onder andere ingezoomd op de ontwikkelingen in de kansspelregelgeving, de rol die de Kansspelautoriteit speelt, de verhoging van de kansspelbelasting, de periodieke rapportage kansspelen en maatschappelijke ontwikkelingen.

4. Benodigde wijzigingen wet- en regelgeving

- Welke wijzigingen in de kansspelwet- en regelgeving zijn noodzakelijk en welke zijn wenselijk om een privatisering mogelijk te maken en de publieke belangen te borgen? Dit verschilt per privatiseringsvariant en mogelijk per type kansspel.
- Welke restrisico's[2] zijn mogelijk niet te mitigeren met wet- en regelgeving en wat zijn de consequenties daarvan?

[1] Een deelprivatisering in de context van deze nadere verkenning is een integrale privatisering van Nederlandse Loterij waarbij een (procentueel) deel van aandelen/deel van het bedrijf in handen blijft van de Staat.
[2] Restrisico's zijn risico's die kunnen ontstaan als wet- en regelgeving of governance-instrumenten niet toereikend zijn. In de nadere verkenning wordt zowel de definitie als de oorzaken die hiertoe kunnen leiden nader uiteengezet.

Waarborgen publieke belangen

4.1. Governancemodellen waarborgen publieke belangen

- Welke governancemodellen worden in de ons omringende landen gebruikt om publieke belangen te borgen bij (deel)privatisering en in welke mate zijn die governancemodellen effectief?

4.2. Vergunningsvoorwaarden en eisen aan de koper ter borging publieke belangen

- Welke vergunningsvoorwaarden of eisen kan de staat aan een koper stellen om publieke belangen op de lange termijn te borgen en een goede partner te zijn voor een duurzame toekomst van Nederlandse Loterij?
- In deze paragraaf zal gekeken worden naar mogelijkheden om via vergunningsvoorwaarden en - eisen te kunnen bijdragen aan de borging van het publieke belang. Daarbij zal ook worden ingegaan op de gevolgen voor de uitvoerbaarheid, haalbaarheid en financiële gevolgen van een mogelijke privatisering.

5. Behoud afdrachten sport en goede doelen

- Op welke manier kan bij de verschillende privatiseringsvarianten de afdrachten aan sport en goede doelen gewaarborgd blijven?
- In deze paragraaf zal in kaart worden gebracht hoe de financiële afdrachtsstroom aan de medeaandeelhouder STAK en daarmee de financiering van sport en goede doelen behouden kan blijven.
- Ook wordt ingegaan op de impact op de totale afdracht aan het maatschappelijk middenveld.

6. Verkoopproces

6.1. Verkoopmogelijkheden en privatiseringsvarianten

- Welke verschillende mogelijkheden zijn er om Nederlandse Loterij te verkopen?
- In deze paragraaf worden privatiseringsvarianten uitgewerkt en wordt ingegaan op de governance daarvan. Hierbij gaat het zowel om *hoe* geprivatiseerd wordt (strategische verkoop, beurgang) en *wat* er geprivatiseerd wordt (meerderheid, minderheid, volledig).
- Ook de vormgeving van de privatisering zal worden beschreven, bijvoorbeeld wat de loopduur van de vergunning zou moeten zijn, wat de positie van de (mede)aandeelhouder is en welke vergunningeisen er dan gelden. Kortom, inzichtelijk wordt gemaakt hoe een privatiseringsvariant er in de praktijk uit zou kunnen zien.

6.2. Financiële aspecten

- Wat zijn de financiële gevolgen van de verschillende privatiseringsvarianten voor: 1) Nederlandse Loterij; 2) de staat; 3) STAK; en 4) goede doelen in het algemeen?
- In deze paragraaf wordt voor de staat in ieder geval stilgestaan bij een verkoopopbrengst tegenover het verlies van structurele opbrengsten (de jaarlijkse afdracht en dividenduitkeringen van Nederlandse Loterij) en de effecten hiervan op de Rijksbegroting.
- Ook zal de mogelijkheid en wenselijkheid om (een deel van) de verkoopopbrengsten in te zetten voor een revolverend fonds voor sportfaciliteiten worden onderzocht.

7. Vergelijking privatiseringsvarianten

- Hoe vergelijken de verschillende privatiseringsvarianten met elkaar op het gebied van de borging van publieke belangen, de financiële gevolgen voor belanghebbenden, de impact op de totale goede doelen afdracht aan het maatschappelijk middenveld en haalbaarheid en uitvoerbaarheid ten opzichte van de status quo?
- Hierin worden de eerder geïntroduceerde privatiseringsvarianten naast elkaar gezet en ingegaan op de voor- en nadelen. Ook zal inzichtelijk gemaakt worden welke restrisico's mogelijk resteren. Deze varianten worden ook vergeleken met de status quo.

8. Conclusies & vervolg

- Wat zijn de conclusies op basis van deze nadere verkenning en wat zouden mogelijke vervolgstappen kunnen zijn?

Annex

- Tijdslijnen en doorlooptijden van mogelijk vervolgstappen.